

Konsumenttvistnämndens beslut

Nämnden sätter ned fakturan daterad den 25 april 2016 med 30 000 kronor inklusive mervärdesskatt.

Bakgrund

Advokaten har biträtt Konsumenten i anledning av en bodelning med dennes tidigare sambo. Advokaten påbörjade uppdraget i början av hösten 2014. Sedan parterna inte kunde komma överens om bodelning förordnade tingsrätten i beslut den 29 oktober 2014 en bodelningsförrättare. Bodelningsförrättaren meddelade beslut i bodelningen den 19 oktober 2015. Advokaten bistod Konsumenten inledningsvis med att klandra bodelningsbeslutet till tingsrätten. Konsumenten har sedan anlitat ett nytt ombud.

Konsumenten har genom faktura daterad den 2 februari 2015 debiterats 140 799 kronor inklusive mervärdesskatt avseende Advokatens arvode för perioden den 28 augusti 2014 till den 29 januari 2015. Konsumenten har vidare genom faktura daterad den 25 april 2016 debiterats 314 812 kronor inklusive mervärdesskatt avseende Advokatens arvode för perioden den 29 januari 2015 till den 25 april 2016. I fakturan anges att arvodet avser 109,5 timmars arbete.

Konsumenten har betalat 115 000 kronor av det arvode som debiterats genom fakturan daterad den 25 april 2016.

Konsumentens krav

Konsumenten har begärt att arvodet i fakturan daterad den 25 april 2016 ska sättas ned med 199 000 kronor. Konsumenten har gjort gällande att arvodet är oskäligt med hänsyn till att han inte varit väl informerad om sina förutsättningar att vinna framgång med sin talan och med hänsyn till att Advokaten lagt ned oskäligt mycket tid och därigenom orsakat onödiga kostnader. Konsumenten har utvecklat sin inställning i huvudsak enligt följande.

Advokaten upplyste honom om att uppdraget var en utmaning och att bodelningstvisten troligen måste drivas i högre instans för att han skulle vinna framgång. Advokaten förklarade

dock inte tydligt att det var omöjligt för honom att vinna tvisten. Först när han anlidade ett nytt ombud fick han klart för sig att den argumentation som han och Advokaten fört saknade rättslig grund. Vid den muntliga förberedelsen i tingsrätten framgick att han saknade grund för sin klandertalan. Tingsrättens sammanställning i samband med den muntliga förberedelsen gav en tydlig bild av tvisten. För att undvika onödiga kostnader borde Advokaten i ett mycket tidigare skede ha presenterat en tydlig bild av tvisten.

Advokaten lade ned mycket tid på irrelevant skriftväxling mellan parterna och trots flera påstötningar tog hon inte fram någon övergripande strategi för att driva ärendet. Han och f.d. sambon tvistade i stället om fullständigt irrelevanta frågor och hade en lång och kostsam dialog. Dessutom informerade Advokaten inte honom om tolkningen av sambolagens regelverk. Mycket tid i ärendet lades därför ned på framtagande av ovidkommande material, exempelvis transkriberingar av inspelade samtal och inlämnande av ljudfiler m.m.

Han fick själv ta fram allt väsentligt material och alla bevis, såsom sammanställningar av kontotransaktioner, transkriberingar, polisanmälan och uträkningar. Dessutom var kommunikationen mellan honom och Advokaten bristfällig. Trots att Advokaten lade ned mycket tid för inläsning visade hon under hela processen på stora brister i förståelse av materialet. En stor del av kommunikationen ägnades därför åt korrigerering av material innan det skulle sändas till motparten. Detta framgår av slutfakturan. Vad gäller slutfakturan innehåller den, trots att Advokaten debiterat mycket tid för att upprätta underlaget, felaktigheter.

När han vände sig till Advokaten visste han att hon var en erfaren advokat som debiterade 2 875 kronor per timme. Han har aldrig fått upplysning om att Advokaten höjt sitt arvode till 3 250 kronor per timme. När han skickade klagomål till Advokaten och begärde kompensation svarade Advokaten att han inte behövde betala för arvodeshöjningen.

Konsumenten har gett in kopior av mejlkorrespondens med Advokaten, yttranden från hans motpartsombud respektive Advokaten till bodelningsförrättaren, protokoll från muntlig förberedelse i tingsrätten och bodelningsbeslut.

Advokatens yttrande

Advokaten har motsatt sig Konsumentens krav. Advokaten har gjort gällande att debiteringen är skälig samt att Konsumenten varit väl informerad om rättsläget och att han själv valt att driva ärendet på det aktuella sättet och därmed själv förorsakat kostnader. Advokaten har utvecklat sin inställning enligt i huvudsak följande.

Information om gällande rätt

Hon har tidigare bistått Konsumenten i en annan tvist rörande hans tidigare äktenskapskillnad och bodelning. Konsumenten vände sig nu till henne på nytt, då han uppgett att han var mycket nöjd med hennes tidigare arbete och önskade att hon skulle bistå honom i samband med separationen från sin sambo. Konsumenten meddelade att han blivit ”sol-och-vårad” av sambon och att hon försökt att ta hans pengar. Han ville nu se till att sambon inte erhöll några ytterligare pengar från honom, utan att alla kvarvarande medel i boet skulle tillfalla honom.

Redan 2014 meddelade hon Konsumenten vilka lagregler som gäller. Detta skedde vid deras första sammanträde då hon visade tydligt för Konsumenten att han inte hade rätt att erhålla mer än hälften av tillgångarna i boet, bestående av hälften av en fastighet som var under försäljning samt hälften av lösöret, inköpt för gemensamt bruk. Hon ritade dessutom tårtor för Konsumenten i syfte att åskådliggöra fördelningen av fastigheten, trots parternas olika insatser, som också märktes ut i ”tårtan”. Konsumenten uppgav då att det var hans önskemål att sambon skulle drabbas av en långvarig tvist mot honom med höga kostnader till följd. Han räddes inte på något sätt av kostnaderna eftersom hans syfte i första hand var att skada motparten och låta henne känna på lite av sin egen medicin. Han ville hellre att pengarna användes till att bekosta advokater än att de tillkom motparten.

Av Konsumentens skrift till Konsumenttvistnämnden framgår att hon ”har upplyst att uppdraget är en utmaning och att fallet troligen måste drivas i högre instans för att kunna vinna framgång”. Hon menar att Konsumenten genom detta yttrande har konfirmerat vad hon hela tiden sagt till honom, nämligen att han enligt sambolagen bara har möjlighet att dra undan det som han själv har bidragit med, i detta fall 50 procent av fastighetens värde.

I samband med deras första möte fick Konsumenten information om bodelningsgrunderna och att det inte spelade någon roll vem av parterna som har investerat i den gemensamma bostaden eftersom den ändå delas lika. Konsumenten hävdade dock att pengarna ursprungligen var hans och att det vore oskäligt om han var tvungen att dela med sig av dessa pengar som härstammade från hans tidigare försålda bostadsrätt samt en båt som han också sålt. Hon informerade Konsumenten på nytt om att man utgår ifrån lagfarten för fastigheten och inte vem som har tillskjutit medlen. Konsumenten hävdade dock att samtliga medel härstammade från honom då motparten enbart hade skulder när samboförhållandet inleddes och att det därför vore oskäligt om han inte skulle få tillbaka hela sin investering. De kom då fram till att de skulle försöka ändra praxis på så sätt att de skulle visa att all egendom kom från Konsumenten och att den därför egentligen utgjorde hans egendom, oaktat att denna sedan investerats i en fastighet. 15 § sambolagen skulle kunna tolkas på så sätt att Konsumenten skulle kunna få tillbaka hela sitt insatta kapital, eller åtminstone det som fanns kvar och som låsts på ett gemensamt konto i avvaktan på att tvisten skulle lösas. Motparten hade ju inte tillfört något mer än skulder.

De tittade på sambolagens förutsättningar och kom fram till att enligt 15 § sambolagen framgår att avsnittet ”*samboförhållandets längd, men även till sambornas ekonomiska*

förhållanden och omständigheterna i övrigt är oskäligt att en sambo när samlevnaden upphör skall lämna egendom till den andra i den omfattning som följer av 12–14 §§, skall bodelningen i stället göras så att den förstnämnde sambon får behålla mer av sin egendom”, skulle tolkas på så sätt, att med sin egendom avsågs den insats som rätteligen skett till 100 procent av kapitalet av Konsumenten.

Hon har informerat Konsumenten angående sambolagen och att tolkningen av lagens 15 § inte sker enligt praxis på det sätt som han velat tolka denna. Hon har informerat om att den tolkning Konsumenten velat pröva kommer att innebära en uppförsbacke eftersom det inte finns några rättsfall som pekar på denna tolkning utan att han får räkna med att han kommer att förlora hos såväl bodelningsförrättare som tingsrätt och hovrätt innan han eventuellt får en chans att pröva saken i Högsta domstolen.

Konsumenten har haft sin inställning klar och inte velat backa från denna, oavsett vad hon har sagt. Konsumenten har vidare påstått att samboförhållandets längd nu skulle vara oväsentlig. Enligt kommentarerna till 15 § sambolagen är det just samboförhållandets längd som är en av anledningarna till jämkning. Vidare rörande resten av skrivelsen i 15 §, om oskälighet m.m., anser hon att även andra delar, såsom att man haft för avsikt att upprätta ett samboavtal men sedan av något skäl låtit bli att göra detta, är ett skäl man kunnat åberopa. Hon har dock aldrig påstått att ett samboavtal i muntlig form skulle varit giltigt. Dock att det kan finnas skäl att ta upp om båda parter varit överens om att upprätta ett samboavtal men att detta sedan av något skäl inte kommit att ske.

Ärendets omfattning

Båda parter har gett in ett mycket omfattande material vilket innehållit inspelade samtal, ljudfiler, mängder av kvitton, fördelningar av lösöre, grafer och olika bilder som utvisar flödet av pengar från det ena kontot till det andra, till det tredje, till det fjärde etc. mellan parterna. Vidare har parterna gett in material innehållandes transaktioner mellan fastighetsmäklare och parter, motpartens mängder av utgifter som hon haft under parternas förhållande, kostnader som Konsumenten haft efter parternas förhållande och som han önskat ersättning från motparten för, kostnader som haft med fastighetsförsäljningen att göra, kostnader avseende transport och omhändertagande av lösöre, försäljning av lösöre, delning av lösöre, diskussioner rörande influtna intäkter från försäljning av lösöre, diskussioner angående lösöre, sängar, parasoller, cyklar etc. Allt från nagelvård, motpartens barns mediciner etc. har tagits upp av Konsumenten, som även har begärt att hon ska ta upp dessa saker med motpartsombudet vilket hon gjort. Anledningen till detta har bl.a. berott på att motparten vägrat diskutera med Konsumenten direkt. Motparten har till slut meddelat Konsumenten att för det fall han kontaktar henne i fortsättningen kommer hon att göra en polisanmälan angående förföljelse, olaga hot etc. Konsumenten har då i stället låtit all kontakt gå genom henne till motpartens ombud.

Detaljnivån har varit något som Konsumenten varit väldigt noga med vad gäller hur hon skulle sköta hans uppdrag. För det första skulle hans ärende prioriteras framför andra klienters ärenden. Hennes mejl skulle först skickas till honom, varefter han skulle gå igenom mejlen samt meddela henne hur hon sedan skulle ändra på sina mejl så att han var nöjd. De flesta gånger innebar detta att mejlen fick gå fram och tillbaka mellan dem åtminstone tre till fyra gånger innan ett mejl kunde skickas iväg till motpartsombudet eller bodelningsförrättaren. Till stöd för detta har hon ett omfattande underlag men hon nöjer sig med att ge in delar av underlaget för att inte överbelasta prövningen hos nämnden. Av hennes kostnadsräkning framgår dock omfattningen även om hon i denna inte redovisat alla bakomliggande turer till att få iväg ett godkänt mejl eller en inläga. Som hon ser saken var det omöjligt för henne att skicka korta enkla brev utan att även dessa skulle ändras och kompletteras, vilket fördröjde hennes arbete.

Konsumenten måste ha varit väl medveten om att det arbete som hon fått lägga ned på hans ärende varit mycket omfattande och lett till stora kostnader, men att han inte backat för detta. Konsumenten måste ha varit väl medveten om att de mängder av material som han översänt samt hans sätt att kräva granskning av all korrespondens innan den lämnade henne ledde till stora kostnader. Konsumenten har ansett sig vara beredd att betala kostnaderna i samband med fakturan den 2 februari 2015 då han förstått att de var korrekta.

I den kostnadsräkning hon nu översänt till Konsumenten har hon debiterat honom på precis samma sätt som i den tidigare kostnadsräkningen men eftersom tidsåtgången varit mer omfattande och uppgått till drygt 109 timmar blir beloppet naturligtvis högre. Timkostnaden hon debiterat honom har dock varit densamma från 2014 till och med 2016, vilket är en timkostnad som är betydligt lägre än vad hon i dag och från 2015 normalt debiterar. Konsumenten har alltså erhållit en rabatt i och med att hon inte debiterat honom fullt pris, vilket hon också upplyst honom om. Hänsyn bör tas till detta vid prövning hos nämnden. Information om timkostnad för hennes klienter finns på hennes kontor. Konsumentens påstående att det berott på henne att han velat kontrollera kommunikation mellan henne och övriga är felaktigt. Konsumenten har varit den som själv i stor omfattning velat uppdatera sina listor. Det är inte hon som varit orsak till att ärendet urartat.

Angående parternas inspelade samtal har Konsumenten bl.a. meddelat henne att han hade inspelning på när sambon godtar att det partiella bodelningsavtalet kompletteras med belopp, vilket självklart har intresse i bodelningen om detta går att styrka.

I september och oktober 2014 har hon försökt förmå Konsumenten att förlikas med motparten och framhållit att den mest skyndsamma och kostnadseffektiva lösningen är ett sammanträffande med motparten, då alternativet bodelningsförrättare innebär höga kostnader och lång tidsutdräkt. Hon har vidare föreslagit förlikning till motpartens ombud och poängterat att det är orimligt dyrt för båda parter om ombuden ska diskutera lösöresfrågor och att detta inte står i rimlig proportion till värdet samt att parterna borde lösa detta själva.

Parternas tvist fortsatte med oförminskad styrka till dess bodelningsförrättaren slutligen meddelade sitt bodelningsbeslut den 19 oktober 2015. Hon fick sedan i uppdrag att försöka förlika bodelningen. När det inte gick, bl.a. beroende på att Konsumenten inte ville lämna några större eftergifter, fick hon uppdrag att klandra bodelningsbeslutet till domstol. Ett stort antal diskussioner föregick stämningen.

Konsumenten har själv helt skrivit om hennes andra inlaga till tingsrätten och skrivit en egen handling samt meddelat henne att han insisterar på att hans egen upprättade inlaga skulle vara den som låg till grund för klandret och inte hennes. Vid det laget var det klart att Konsumenten och hon hade helt olika uppfattning om hur målet skulle drivas, när de punkter som hon kunde stå för tagits bort. Hela inlagan består av en massa påståenden som saknar juridisk grund. Konsumenten vägrade dock att backa och efter ett stort antal skrivelser fram och tillbaka skickades hans inlaga med enbart en mycket liten del av juridiska grunder från henne angående 15 § sambolagen in till tingsrätten.

Hon kan konstatera att av det protokoll som Konsumenten gett in i målet från tingsrätten rörande klander av bodelning, framgår att Konsumenten alltjämt driver målet vidare och att han i huvudsak har samma uppfattning som tidigare, samt att en förlikning träffats angående mindre delar i samband med att man fått till ett sammanträffande vilket dittills inte varit möjligt då motparten vägrat träffa Konsumenten och henne.

Advokaten har gett in kopior av mejlkorrespondens med Konsumenten. Hon har gjort gällande att innehållet i korrespondensen visar på att hon informerat Konsumenten om de rättsregler som gäller och att Konsumenten varit väl insatt i praxis och tolkningen av sambolagens 15 § och att de yrkanden de fört fram inte är förenliga med praxis. Advokaten har även gjort gällande att innehållet i korrespondensen visar på den omständliga skriftväxlingen i ärendet, att denna berott på Konsumenten samt att det framgår på vilken detaljnivå Konsumenten önskat att hon ska företräda honom.

Nämndens beslutsmotivering

Det arvode som en advokat debiterar ska vara skäligt, vilket framgår av punkt 4.1.1 i Sveriges advokatsamfunds vägledande regler om god advokatsed. Denna regel ska inte uppfattas på sådant sätt att den utgör ett hinder mot en advokats frihet att med viss marginal bestämma sitt arvode. I nämnda regler punkt 4.1.2 exemplifieras vad som får beaktas vid bedömningen av vad som är skäligt arvode. Det kan vara vad som har avtalats med klienten, uppdragets omfattning, dess art, svårighetsgrad och betydelse, liksom advokatens skicklighet, arbetets resultat och andra sådana omständigheter.

Det är Advokaten som har bevisbördan för att debiterat arvode är skäligt.

Konsumenten har gjort gällande dels att han inte varit informerad om rättsläget och svårigheterna med att vinna framgång med sin talan, dels att Advokaten har orsakat onödiga kostnader. Advokaten har lämnat en ingående redogörelse för det uppdrag hon haft för Konsumenten och vad som förekommit vid utförandet av uppdraget. Av Advokatens redogörelse och av de kopior av mejlkorrespondens som hon gett in framgår enligt Konsumenttvistnämnden att Konsumenten varit informerad om rättsläget och om förutsättningarna att vinna framgång i tvisten med den ståndpunkt och argumentation som han med Advokatens biträde valt att föra.

Av utredningen framgår vidare att Konsumenten själv till stor del bidragit till att skriftväxlingen i ärendet varit omfattande och bidragit till att Advokaten fått lägga ned betydande tid i ärendet. Även om det arvode som Advokaten debiterat för sitt arbete har varit högt visar utredningen att hon arbetat på Konsumentens instruktioner och drivit ärendet på det sätt han velat. Enligt Konsumenttvistnämnden har Advokaten dock, med tanke på Konsumentens inställning från deras första möte, haft att extra tydligt påpeka för Konsumenten att hans agerande varit kostnadsdrivande och till mindre nytta för hans sak. Detta har hon enligt Konsumenttvistnämnden inte gjort. Konsumenttvistnämnden anser därför att Advokaten inte har visat att det arvode som hon debiterat är skäligt. Vid en samlad bedömning sätter Konsumenttvistnämnden ned arvodet med 30 000 kronor.

Beslutet har fattats av Göran Nilsson, Eva Kullman och Håkan Hallstedt.

Uppllysning till parterna

Beslutet kan inte överklagas. För mer information om beslutet, se bifogat informationsblad.